

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumos Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumos Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"
Dokumenta veids	Noteikumu projekts
Izdošanas pamatojums	Kredītu reģistra likuma 13. un 17. pants, 24. panta otrā daļa, 31. panta ceturtdaļa, 38. panta piektā daļa, 39. panta ceturtdaļa un 40. panta trešā daļa, Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa, Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā un trešā daļa un 105. ¹ pants, Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 41. panta astotā daļa, Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas izplatīšanas likuma 61. pants, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 37. panta pirmā daļa un 45. panta septītā daļa, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 72. panta otrā daļa, 75. ¹ panta ceturtdaļa un 77. panta piektā daļa, Valsts fondēto pensiju likuma 14. panta trešā daļa, Privāto pensiju fondu likuma 36. panta devītā daļa un 40. panta vienpadsmitā daļa, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 59. panta pirmā un astotā daļa un 81. panta septītās daļas 23. punkts, Ieguldītāju aizsardzības likuma 11. panta trešā daļa, Noguldījumu garantiju likuma 11. panta 2. un 3. punkts, Finanšu instrumentu tirgus likuma 4. ² pants, 100. ⁴ panta pirmās daļas 5. punkts, 137. ² panta trešās daļas 1. un 2. punkts, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 48. panta pirmā daļa, Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta septītā daļa un 20. panta trīspadsmitā daļa un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 37. ¹ pants.
Mērķis un būtība	<p>Atbilstoši Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumu Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku" (turpmāk – noteikumi Nr. 226) 1. punktam noteikumi nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kārtību, kādā Kredītu reģistra dalībnieks, Kredītu reģistra dalībnieks ar ierobežotu statusu un Valsts kase iekļauj ziņas Kredītu reģistrā, labo vai anulē, kā arī pieprasa un saņem Kredītu reģistrā iekļautās ziņas; • maksas par Kredītu reģistra izmantošanu apjomu un maksāšanas kārtību; • statistisko datu iesniegšanas kārtību; • citas finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības un neregulējuma funkcijas nodrošināšanai nepieciešamās informācijas iesniegšanas kārtību. <p>Noteikumu Nr. 226 3. punkts noteic, ka informācijas apmaiņai izmanto šādas drošības sistēmas – paaugstinātās</p>

drošības sistēmu, nebanku statistikas sistēmu un datu ziņošanas sistēmu.

Noteikumos Nr. 226 ir ietverts gan vispārējs regulējums attiecībā uz informācijas apmaiņai izmantojamo drošības sistēmu izmantošanu (informācijas apmaiņas drošības noteikumi u.c.), gan regulējums, kas nepieciešams konkrēta veida informācijas apmaiņas nodrošināšanai (licenču piešķiršana, lietotāju tiesības u.c.).

Kārtība, kādā Latvijas Bankai iesniedz kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamo informāciju, kura nav statistiskie dati

Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma 53. pantu, īstenojot kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu, Latvijas Banka nodrošina, tai skaitā Noguldījumu garantiju fonda līdzekļu uzkrāšanu un pārvaldīšanu, kā arī atlīdzību izmaksu no šī fonda saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumu, un kompensāciju izmaksu ieguldītājiem saskaņā ar Ieguldītāju aizsardzības likumu (līdz 2023. gada 1. janvārim, kad stājās spēkā Latvijas Bankas likums, kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu īstenoja Finanšu un kapitāla tirgus komisija).

Noguldījumu garantiju likuma 11. pantā "Noguldījumu garantiju fonda pārvaldīšanai nepieciešamās informācijas sagatavošana, iesniegšana un apstrāde" iekļauts pilnvarojums Latvijas Bankai noteikt kārtību un termiņu, kādā:

- 1) aprēķināmi noguldījumu piesaistītāja maksājumi noguldījumu garantiju fondā, nosakot veidu, kādā minētie maksājumi izpildāmi;
- 2) sagatavojams un Latvijas Bankai iesniedzams pārskats par segtajiem noguldījumiem;
- 3) apkopojama un Latvijas Bankai sniedzama informācija par garantēto atlīdzību.

Saskaņā ar Ieguldītāju aizsardzības likuma III nodaļā "Sistēmas darbībai nepieciešamo finanšu līdzekļu nodrošināšana" iekļauto 11. panta pirmo daļu ieguldītāju aizsardzības sistēmas dalībnieki iesniedz Latvijas Bankai ceturkšņa pārskatu par savu finanšu instrumentu portfeli. Minētā panta trešā daļa noteic, ka ceturkšņa pārskata par savu finanšu instrumentu portfeli sastādīšanas un iesniegšanas kārtību un termiņus, kā arī sistēmas dalībnieka finanšu instrumentu portfela aprēķināšanas kārtību nosaka Latvijas Banka.

Uz minēto deleģējumu pamata izdoti šādi normatīvie akti:

- 1) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 20. oktobra normatīvie noteikumi Nr. 195 "Pārskata par segtajiem noguldījumiem sagatavošanas un maksājumiem

	<p>noguldījumu garantiju fondā piemērojamo korekcijas koeficientu noteikšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – normatīvie noteikumi Nr. 195);</p> <p>2) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 5. janvāra normatīvie noteikumi Nr. 1 "Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – normatīvie noteikumi Nr. 1);</p> <p>3) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 8. decembra normatīvie noteikumi Nr. 234 "Sistēmas dalībnieku finanšu instrumentu portfeļu pārskatu sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – normatīvie noteikumi Nr. 234).</p> <p>Saskaņā ar normatīvo noteikumu Nr. 195 7. punktu noguldījumu piesaistītājs pārskatus iesniedz datu ziņošanas sistēmā.</p> <p>2024. gada 1. janvārī spēkā stāsies Latvijas Bankas 2023. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 242 "Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas noteikumi", paredzot, ka normatīvie noteikumi Nr. 1 zaudē spēku un vienlaikus nosakot, ka noguldījumu piesaistītājs informāciju par garantēto atlīdzību Latvijas Bankai iesniedz elektroniskā veidā saskaņā ar normatīvo aktu, kas regulē elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu.</p> <p>Normatīvo noteikumu Nr. 234 8. punktā citastarp noteikts, ka ceturkšņa pārskatu par finanšu instrumentu portfeli iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 18. jūnija normatīvajiem noteikumiem Nr. 76 "Elektroniski sagatavoto pārskatu iesniegšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – normatīvie noteikumi Nr. 76).</p> <p>Atbilstoši normatīvo noteikumu Nr. 76 (spēku zaudēja 2023. gada 1. janvārī līdz ar noteikumu Nr. 226 spēkā stāšanos) 1. punktam (redakcija, kas spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim) normatīvie noteikumi Nr. 76 noteica kārtību, kādā, lietojot datu ziņošanas sistēmu, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tiek nosūtīti elektroniski sagatavotie pārskati un cita informācija.</p> <p>Noteikumu Nr. 226 150. punktā citastarp noteikts, ka normatīvajos noteikumos Nr. 76 noteiktajā kārtībā reģistrētie datu ziņošanas sistēmas lietotāji no 2023. gada 1. janvāra uzskatāmi par šo noteikumu 4. nodaļā minētajiem lietotājiem.</p> <p>Ņemot vērā minēto, lai noteikumos Nr. 226 iekļautais regulējums būtu piemērojams arī tajos gadījumos, kad finanšu tirgus dalībnieks iesniedz Latvijas Bankai</p>
--	--

kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamo informāciju, ievērojot normatīvajā aktā, kas regulē attiecīgās informācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību, noteikto informācijas apmaiņai izmantojamo drošības sistēmu (attiecīgi paaugstinātās drošības sistēmu vai datu ziņošanas sistēmu), noteikumos Nr. 226 izdarīti attiecīgi grozījumi.

Pēc attiecīgo grozījumu veikšanas Latvijas Bankas noteikumos, kas paredz informācijas uzraudzības, noregulējuma un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai iesniegšanu, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu, informācijas apmaiņas veidam "informācijas apmaiņai uzraudzības, noregulējuma un aizsardzības sistēmu ietvaros" reģistrētie paaugstinātās drošības sistēmas lietotāji būs uzskatāmi par informācijas apmaiņas veida "informācijas uzraudzības, noregulējuma un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai iesniegšanai" lietotājiem.

Kārtība, kādā Latvijas Bankai iesniedz finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai un noregulējuma piemērošanai nepieciešamo informāciju, kura nav statistiskie dati

Noteikumu Nr. 226 7. punkts pašreizējā redakcijā noteic, ka datu ziņošanas sistēmā informācijas apmaiņu veic saistībā ar finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības un noregulējuma funkcijas nodrošināšanai iesniedzamajiem statistiskajiem datiem un citu sniedzamo informāciju, ja attiecīgo statistisko datu iesniegšanu regulējošie tiesību akti neparedz to apmaiņu paaugstinātās drošības sistēmas vai nebanku statistikas sistēmas ietvaros.

Tādējādi pašreizējais regulējums noteic, ka finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības un noregulējuma funkcijas nodrošināšanai nepieciešamās informācijas (informācija, kura nav statistiskie dati, attiecīgās funkcijas nodrošināšanai) apmaiņa notiek datu ziņošanas sistēmā.

Lai noteikumi Nr. 226 būtu piemērojami arī tajos gadījumos, kad citā normatīvajā aktā, kas regulē finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības un noregulējuma funkcijas nodrošināšanai nepieciešamās informācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību, būs noteikts, ka šādu informāciju sniedz ne tikai datu ziņošanas sistēmā, bet arī paaugstinātās drošības sistēmā, ar noteikumu projektu izdarīti attiecīgi grozījumi.

Norādes uz noteikumu Nr. 226 izdošanas tiesisko pamatu precizēšana

Vienlaikus, lai nodrošinātu norādē uz noteikumu Nr. 226 izdošanas tiesisko pamatu ietvertu tiesību normu pilnīgāku izskatījumu, kas atbilstu tam tiesiskajam pamatam, uz kura jau šobrīd ir izdoti Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi, kuri paredz noteikta veida statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai, noregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas, kura nav statistiskie dati iesniegšanu Latvijas Bankai, izmantojot noteikumos Nr. 226 paredzētās drošības sistēmas (pamatā – datu ziņošanas sistēmu), tā papildināta ar Kredītiestāžu likuma 50. panta otro un 105.¹ pantu, Apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas izplatīšanas likuma 61. pantu, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 37. panta pirmo daļu, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 75.¹ panta ceturto daļu un 77. panta piekto daļu, Privāto pensiju fondu likuma 40. panta vienpadsmito daļu, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 59. panta pirmo daļu un 81. panta septītās daļas 23. punktu, Ieguldītāju aizsardzības likuma 11. panta trešo daļu, Finanšu instrumentu tirgus likuma 4.² pantu, 100.⁴ panta pirmās daļas 5. punktu, 137.² panta trešās daļas 1. un 2. punktu, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 48. panta pirmo daļu, Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta septīto daļu un 20. panta trīspadsmito daļu un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 37.¹ pantu.

Par pārvaldnieku un paaugstinātās drošības sistēmas lietotāju autentifikācijas kārtības pārmaiņām

Lai vienkāršotu un efektīvizētu pārvaldnieku un paaugstinātās drošības sistēmas lietotāju pārvaldības procesu, vienlaikus pat vēl paaugstinot drošības līmeni, plānots manīt līdzšinējo pieeju, kur tiek izmantots Latvijas Bankas uzturēts specializēts drošības risinājums, uz visā valstī izmantotu personu drošu autentifikācijas risinājumu, kurš jau tagad ir katra rīcībā, valsts e-pakalpojumu vai internetbanku pakalpojumu izmantošanai: 1) personas apliecība, 2) Fizisko personu elektroniskās identifikācijas likumā paredzēts cits kvalificēts vai kvalificēts paaugstinātās drošības elektroniskās identifikācijas līdzeklis, kura pieņemšanu nodrošina Latvijas Banka, 3) maksājumu pakalpojumu sniedzēja izsniegts, uzturēts vai akceptēts drošās autentificēšanās līdzeklis, kurš atbilst Komisijas 2017. gada 27. novembra deleģētās regulas (ES) 2018/389, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par drošu lietotāja autentificēšanu un vienotiem un drošiem atklātiem saziņas standartiem, prasībām un kura pieņemšanu nodrošina

Latvijas Banka, 4) Eiropas Komisijai paziņots un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicēts elektroniskās identifikācijas līdzeklis, kurš atbilst būtiskam vai augstam uzticamības līmenim Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija regulas (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK, izpratnē un kura pieņemšanu nodrošina Latvijas Banka.

Minētā pārmaiņa attiecas uz pārvaldniekiem un lietotājiem, kuri izmantoto tikai interaktīvu pieeju informācijas apmaiņai ar Latvijas Banku, savukārt apmaiņai ar datnēm un tīmekļa pakalpēm paliek spēkā līdzšinējais drošības risinājums, jo tur nepieciešama arī elektroniska parakstīšana un šifrēšana.

Elastīgas pieejas nodrošināšana drošības sistēmu izmantošanai

Latvijas Banka vēsturiski ir izveidojusi un uzturējusi divas drošības sistēmas – paaugstinātās drošības sistēmu un nebanku statistikas sistēmu. Paaugstinātās drošības sistēmā datu apmaiņa ar Latvijas Banku pamatā tika īstenota saistībā ar kredītiestāžu iesniedzamajiem statistiskajiem datiem un Kredītu reģistra ietvaros. Nebanku statistikas sistēmu informācijas apmaiņai ar Latvijas Banku pamatā izmantoja statistisko datu sniedzēji, kuri nav kredītiestādes. Datu ziņošanas sistēmu savukārt izmantoja finanšu tirgus dalībnieki, lai veiktu informācijas apmaiņu ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju.

Ņemot vērā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanu Latvijas Bankai, Latvijas Banka uztur arī Datu ziņošanas sistēmu, kuras izmantošanas regulējums ir paredzēts noteikumos Nr. 226.

Lai nodrošinātu minēto drošības sistēmu optimālu izmantošanu, pastāvīgi tiek izvērtēta drošības sistēmas piemērotība katra informācijas veida apmaiņai ar Latvijas Banku. Tā rezultātā ir secināts, ka ir iespējama plašāka paaugstinātās drošības sistēmas un nebanku statistikas sistēmas izmantošana informācijas apmaiņai. Saistībā ar minēto noteikumos Nr. 226 precizēts, ka statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai, neregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas, kura nav statistiskie dati, iesniegšanai Latvijas Bankai var izmantot paaugstinātās drošības sistēmu, nebanku statistikas sistēmu vai datu ziņošanas sistēmu, ņemot vērā Latvijas Bankas noteikumos, kas regulē statistisko datu un finanšu

	<p>tirgus dalībnieku uzraudzībai, noregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas, kura nav statistiskie dati, sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību, noteikto informācijas apmaiņai izmantojamo drošības sistēmu.</p> <p>Pārējie grozījumi noteikumos Nr.226 veikti, lai nodrošinātu attiecīgo tiesību normu skaidrību un labāku uztveramību.</p>
Legitīmais mērķis	<p>Noteikumu legitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Konkrēti, legitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzības, noregulējuma un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas drošu un efektīvu apmaiņu ar Latvijas Banku, t.sk. pāreju uz efektīvu, drošu un plaši izmantotu personu autentifikācijas risinājumu. Savukārt legitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, statistisko datu un finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai, noregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas, kura nav statistiskie dati, drošu un efektīvu apmaiņu veicot tādā veidā, kas nodrošina informācijas konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu un citas minētās informācijas sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses.</p>
Samērīgums	<p>Vispārēji norādāms, ka noteikumu projektā paredzētais regulējums attiecas uz tādas informācijas apmaiņu, kuru konkrētajam subjektam (informācijas sniedzējam) ir pienākums sniegt atbilstoši citam normatīvajam aktam, kas noteic šīs informācijas sniegšanu Latvijas Bankai.</p> <p>Līdz ar to noteikumu projektā paredzētais regulējums kopumā nemaina informācijas sniedzēju loku, informācijas apjomu un informācijas apmaiņas kārtību, bet paredz pielāgot noteikumos Nr. 226 iekļauto tiesisko regulējumu, lai tas būtu piemērojams, ievērojot citā normatīvajā aktā, kas noteic attiecīgās informācijas sniegšanu, noteikto informācijas apmaiņas veidu (t.i., kādā drošības sistēmā notiek attiecīgās informācijas apmaiņa).</p> <p>Ievērojot minēto, noteikumu projekta prasības ir samērīgas un pēc būtības nemaina informācijas sniedzēju administratīvo slogu.</p> <p>Pārmaiņas pārvaldnieku un lietotāju autentifikācijas procesā neprasa izmaiņas dalībnieku informācijas sistēmās un kopumā samazinās administratīvo slogu, jo vienkāršosies lietotāju ieviešanas un pārvaldības process, aizstājot specializēta autentifikācijas rīka izmantošanu ar katras personas rīcībā esošu un ikdienā izmantotu rīku.</p>

Spēkā stāšanās	Nākamajā dienā pēc noteikumu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžeta ieņēmumiem vai izdevumiem.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Atbilstoši noteikumu projektā paredzētajam regulējumam noteikumi Nr. 226 būs piemērojami, ievērojot citos normatīvajos aktos paredzēto informācijas apmaiņas veidu, tādējādi ar noteikumu projektu kopumā netiek mainīts administratīvais slogs informācijas sniedzējiem.
Saistītie dokumenti	Normatīvie akti, kurus Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisija izdevusi, pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 50. panta otro un 105. ¹ pantu, Apdrošināšanas un pārapirošināšanas izplatīšanas likuma 61. pantu, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 37. panta pirmo daļu, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 75. ¹ panta ceturto daļu un 77. panta piekto daļu, Privāto pensiju fondu likuma 40. panta vienpadsmito daļu, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 59. panta pirmo daļu un 81. panta septītās daļas 23. punktu, Ieguldītāju aizsardzības likuma 11. panta trešo daļu, Finanšu instrumentu tirgus likuma 4. ² pantu, 100. ⁴ panta pirmās daļas 5. punktu, 137. ² panta trešās daļas 1. un 2. punktu, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 48. panta pirmo daļu, Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta septīto daļu un 20. panta trīspadsmito daļu un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 37. ¹ pantu.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība" un sabiedrības pārstāvjiem būs iespēja izteikt iebildumus un priekšlikumus par noteikumu projektu.
Saskaņošanas rezultāti	Saskaņošanas rezultāti anotācijā tiks norādīti pēc sabiedrības līdzdalībai paredzētā termiņa beigām.